

Personer som har kommunikation- och språksvårigheter samt svårigheter att läsa, skriva, räkna

Hur personer med olika funktionsnedsättningar
använder internet 2021

Antal svarande: 411

Om denna rapport

Denna rapport är framtagen av Begripsam i samarbete med Centrum för Klinisk Forskning (CKF) Dalarna. Data som utgör underlag för rapporten kommer från undersökningen Svenskarna med funktionsnedsättning och internet, SMFOI. Databesamling har skett 2017, 2019 och 2021.

Arbetet med att producera rapporten har letts av Stefan Johansson, teknologie doktor och VD vid Begripsam AB. Den vetenskapliga granskningen har letts av docent Catharina Gustavsson vid CKF. Rapporten ingår i en serie rapporter som ges ut under vintern 2023 och våren 2024 vars syfte är att ge aktuella lägesbilder av hur personer med funktionsnedsättning använder internet. Dessa rapporter kompletterar bilden av internetanvändning i den svenska befolkningen. Arbetet med dessa rapporter koordineras av Kerstin Ivarson Ahlstrand, projektledare vid Begripsam.

Databesamling och vetenskapliga analyser har skett inom ramen för forskningsprogrammet CoDesign for Accessibility, CoDeAC. De frågeställningar som ligger till grund för databesamlingen och analyser görs i nära samarbete med Föreningen Begripsam och med organisationer och individer i den svenska funktionsrättsrörelsen.

Forskningsarbete har sin grundfinansiering genom medel från Forte och CKF. Rapporten är framtagen med stöd av Post- och telestyrelsen.

Samtliga rapporter går att hitta via www.begripsam.se/internet

Använd gärna det här materialet för att sprida kunskap om villkoren för internetanvändning och användning av smarta telefoner, datorer och surfplattor men ange källan.

Omslagsbilden är skapad av Karin Forsell med hjälp av AI, Adobe Firefly.

Stockholm, december 2023.

Innehållsförteckning

Om denna rapport	2
Diagnoser och svårigheter	5
Vilken eller vilka av dessa diagnoser, funktionsnedsättningar och svårigheter har du?	5
Internet	6
Använder du internet?	6
Brukar du be någon om hjälp med att göra saker på internet?	6
Vad av detta använder du?	7
Vad är din inställning?	7
Vilka av dessa e-hälsotjänster har du använt?	9
Har du haft vårdmöten via internet?	9
Känner du dig delaktig i det digitala samhället?	10
Smart telefon	11
Har du tillgång till en smart telefon?	11
Hur kunnig är du på att använda en smart telefon?	11
Hur tycker du det är att använda en smart telefon?	11
Har du några hjälpmedel till din smarta telefon?	11
Dator	13
Har du tillgång till en dator i ditt hem?	13
Hur kunnig är du på att använda en dator?	13
Hur tycker du det är att använda dator?	13
Har du några hjälpmedel till din dator?	13
Surfplatta	15
Har du tillgång till en surfplatta?	15
Hur kunnig är du på att använda en surfplatta?	15
Hur tycker du det är att använda surfplatta?	15
Har du några hjälpmedel i din surfplatta?	15
Bakgrundsvariabler	17
Vilket åldersintervall stämmer för dig?	17
Vilken är din könstillhörighet?	17
Är svenska ditt första språk?	17

I vilket län bor du?	18
I vilken typ av ort bor du?	18
I vilken typ av boende bor du?	18
Får du hjälp av någon i din vardag?.....	19
Bor du tillsammans med någon?.....	19
Vilken är din högsta avslutade utbildning?	19
Vilket eller vilka av följande tycker du stämmer med din nuvarande situation?	20
Vilken inkomst har du per månad?	20
Hur fick du information om den här undersökningen?	20

Diagnoser och svårigheter

Vilken eller vilka av dessa diagnoser, funktionsnedsättningar och svårigheter har du?

Svar	Procent	Antal
ADD	6	26
ADHD	15	60
Afasi	10	41
Autismspektrum (Autism, Asperger)	21	87
Bipolär	3	11
Blind	2	7
CP	6	23
Demens, Alzheimer	1	4
Depression	20	82
Dyslexi	38	158
Dyskalkyli, matematiksvårigheter	11	47
Döv, barndomsdöv	1	4
Döv, vuxendöv	0	1
Dövblind	1	4
Epilepsi	8	33
Grav hörselnedsättning	2	8
Grav synnedsättning	7	27
Hjärnskada, förvärvad	11	47
Huvudvärk, migrän	13	55
Kommunikationssvårigheter	26	108
Koncentrationssvårigheter	34	139
ME/CFS (Kroniskt trötthetssyndrom)	7	28
Känslig för starka intryck (flimmer, ljus, ljud)	27	113
Läsvårigheter	39	161
Minnessvårigheter	30	122
MS	1	5
Parkinson	2	8
Räknesvårigheter	27	112
Rörelsehinder, finmotorik	20	82
Stroke	11	47
Schizofreni, psykossjukdom	2	8
Självförtroende/självkänsla, bristande	17	68
Skrivsvårigheter	38	155
Social rädsla	9	38
Språkstörning, DLD	10	40
Svårt att förstå	18	76
Svårt att lära mig nya saker	18	75
Svårt att komma igång eller avsluta saker	30	124
Svårt att sitta	7	30
Svårt att behålla fokus på en uppgift	28	116
Talsvårigheter	23	94
Utvecklingsstörning eller intellektuell funktionsnedsättning	19	78
Ångest	22	90
Annan	11	44

Internet

Använder du internet?

Svar	Procent	Antal
Ja	98	374
Nej	2	8
	Totalt	382

Tycker du att det är svårt att använda internet?

Svar	Procent	Antal
Jag tycker inte det är svårt att använda internet	42	152
Det är svårt att söka information	20	74
Det är svårt att navigera, att hitta till rätt ställe	32	115
Det är svårt att använda tjänster (till exempel fylla i blanketter, köpa och beställa saker)	37	135
Det är svårt att förstå innehåll	27	97
Det är svårt med lösenord	44	160
Det är svårt för att design och utformning är störande	20	73
Det är svårt för att det inte fungerar med mina hjälpmedel	7	26
Det är svårt men jag kan inte beskriva varför	14	51
Vet inte	2	8
Annat	14	50

Har du svarat nej - att du inte använder internet:

Varför använder du inte internet?

Svar	Procent	Antal
Jag är inte intresserad	25	2
Det är för svårt	38	3
Jag kan inte för jag vet inte hur man gör	25	2
Jag har ingen dator, telefon eller surfplatta	38	3
Jag har ingen internetuppkoppling	38	3
Jag har inte de hjälpmedel jag behöver	13	1
Det är för dyrt	13	1
Annat, beskriv vad	25	2

Brukar du be någon om hjälp med att göra saker på internet?

Svar	Procent	Antal
Ja	48	180
Nej	48	179
Vet inte	4	15
	Totalt	374

Vad av detta använder du?

Svar	Procent	Antal
Blogg, har en egen	6	23
Blogg, läser andras	12	45
Facebook	74	278
Instagram	56	211
Snapchat	25	92
Dejtingtjänster	10	37
Vädertjänster, till exempel SMHI, klart.se	58	219
Musiktjänster, till exempel Spotify	61	227
Kartor och vägvisning	62	232
Spela spel	46	173
Titta på TV-program, till exempel SVT Play	65	244
Titta på Youtube	74	276
Titta på Netflix eller andra streamingtjänster	51	193
Lyssna på radioprogram	35	133
Lyssna på poddar	38	141
Läsa dagstidning	41	153
Köpa biljetter till resor	39	146
Köpa biljetter till evenemang	34	126
Boka tider till sjukvården	50	186
Boka tider till tandvården	26	98
Mobilt BankID	77	287
E-legitimation, som inte är Mobilt BankID	18	68
Swish	67	250
Betala räkningar	64	241
E-handel, köpa saker via internet	56	210
Webbmöten, till exempel via Zoom, Teams, Skype, Messenger, Facetime	59	222
Lyssna på ljudböcker, till exempel Storytel, Nextory	26	99
Lyssna på talböcker lånade via Legimus	22	81
E-post	67	252

Vad är din inställning?

Biljetter

Svar	Procent	Antal
Jag försöker köpa alla mina biljetter via internet	41	150
Jag undviker om möjligt att köpa biljetter via internet	19	69
Inget av alternativen passar mig	40	144
	Totalt	363

Boka tider till vården

Svar	Procent	Antal
Jag försöker boka alla mina tider till sjukvården via internet	43	153
Jag undviker om möjligt att boka tider till sjukvården via internet	26	93
Inget av alternativen passar mig	31	113
	Totalt	359

Boka tider till tandvården

Svar	Procent	Antal
Jag försöker boka alla mina tider till tandvården via internet	27	96
Jag undviker om möjligt att boka tider till tandvården via internet	29	103
Inget av alternativen passar mig	44	157
	Totalt	356

Mobilt BankID

Svar	Procent	Antal
Det är lätt att använda Mobilt BankID	67	243
Det är svårt att använda Mobilt BankID	12	45
Inget av alternativen passar mig	20	73
	Totalt	361

E-legitimation, som inte är Mobilt BankID

Svar	Procent	Antal
Det är lätt att använda E-legitimation, som inte är Mobilt BankID	16	56
Det är svårt att använda E-legitimation, som inte är Mobilt BankID	13	46
Inget av alternativen passar mig	70	239
	Totalt	341

Betala räkningar via internet

Svar	Procent	Antal
Det är lätt att betala räkningar	52	191
Det är svårt att betala räkningar	22	79
Inget av alternativen passar mig	26	94
	Totalt	364

E-handla

Svar	Procent	Antal
Det är lätt att e-handla, köpa saker via internet	46	165
Det är svårt att e-handla, köpa saker via internet	27	96
Inget av alternativen passar mig	28	99
	Totalt	360

Vilka av dessa e-hälsotjänster har du använt?

Svar	Procent	Antal
1177 webbplatsen med sjukvårdsinformation	77	234
1177 e-tjänster, där man behöver logga in	77	232
Capio Online, CapioGo	7	21
KRY	14	42
Min Doktor	12	35
Medicoo	1	2
Dr24	5	15
Annan	15	45

Hur tycker du att 1177 webbplatsen med sjukvårdsinformation fungerar?

Svar	Procent	Antal
Den är lätt	51	118
Den är svår	31	72
Jag har ingen uppfattning	17	40
	Totalt	230

Hur tycker du att 1177 e-tjänster, där man behöver logga in, fungerar?

Svar	Procent	Antal
Den är lätt	58	133
Den är svår	32	72
Jag har ingen uppfattning	10	23
	Totalt	228

Har du haft vårdmöten via internet?

Svar	Procent	Antal
Ja, före Corona-pandemin	9	31
Ja, under Corona-pandemin	35	125
Nej	59	209
Vet inte	2	8

Vårdmöten via internet

Svar	Procent	Antal
Jag försöker boka alla mina tider till sjukvården som vårdmöten via internet	34	46
Jag undviker om möjligt att boka alla mina tider till sjukvården som vårdmöten via internet	33	45
Inget av alternativen passar mig	33	44
	Totalt	135

Känner du dig trygg/säker med vårdmöten via internet?

Svar	Procent	Antal
Ja	22	73
Till viss del	25	85
Nej	17	59
Vet inte	36	121
	Totalt	338

Känner du dig delaktig i det digitala samhället?

Svar	Procent	Antal
Ja	47	167
Till viss del	39	137
Nej	12	44
Vet inte	2	6
	Totalt	354

Smart telefon

Har du tillgång till en smart telefon?

Svar	Procent	Antal
Ja	85	300
Nej	14	49
Vet inte	2	6
	Totalt	355

Hur kunnig är du på att använda en smart telefon?

Svar	Procent	Antal
Jag har tillräckliga kunskaper för att använda en smart telefon	53	187
Jag kan använda en smart telefon men skulle behöva mer kunskaper och hjälpmedel	28	100
Jag kan inte tillräckligt om smarta telefoner för det jag vill använda smarta telefoner till	6	20
Jag kan inte alls använda en smart telefon	9	33
Vet inte	3	12
	Totalt	352

Hur tycker du det är att använda en smart telefon?

Svar	Procent	Antal
Lätt	44	132
Varken lätt eller svårt	42	125
Svårt	11	34
Vet inte	3	8
	Totalt	299

Har du några hjälpmedel till din smarta telefon?

Svar	Procent	Antal
Ja	33	97
Ja, men jag behöver fler hjälpmedel	16	46
Nej	33	98
Nej, men jag skulle behöva hjälpmedel	12	35
Vet inte	6	18
	Totalt	294

Markera gärna vilka hjälpmedel du använder till din smarta telefon

Svar	Procent	Antal
Bildtelefon	22	31
Förstoring	25	34
OCR-program	14	20
Ordprediktion	20	27
QR-scanner	43	60
Röststyrning	22	30
Skärmläsning, Voice Over	12	17
Stavningskontroll	58	80
Tal till text	33	46
Talsyntes/uppläsning	32	44
Telefonen i sig är mitt hjälpmedel	54	75
Annat	20	27

Dator

Har du tillgång till en dator i ditt hem?

Svar	Procent	Antal
Ja	88	309
Nej	11	40
Vet inte	0	1
	Totalt	350

Hur kunnig är du på att använda en dator?

Svar	Procent	Antal
Jag har tillräckliga kunskaper för att använda en dator	50	174
Jag kan använda dator men skulle behöva mer kunskaper eller hjälpmedel	29	101
Jag kan inte tillräckligt om datorn för det jag vill använda datorn till	14	48
Jag kan inte alls använda dator	5	19
Vet inte	2	7
	Totalt	349

Hur tycker du det är att använda dator?

Svar	Procent	Antal
Lätt	36	111
Varken lätt eller svårt	47	143
Svårt	13	40
Vet inte	4	11
	Totalt	305

Har du några hjälpmedel till din dator?

Svar	Procent	Antal
Ja	25	75
Ja, men jag behöver fler hjälpmedel	16	47
Nej	43	130
Nej, men jag skulle behöva hjälpmedel	12	37
Vet inte	8	23

Markera gärna vilka hjälpmedel du använder till din dator

Svar	Procent	Antal
Bildtelefon	18	21
Förstoring	28	32
OCR-program	12	14
Ordprediktion	21	24
Punktskriftsdisplay	3	3
QR-scanner	14	16
Röststyrning	21	24
Skärmläsningprogram, typ Jaws, Vocie Over	12	14
Speciell mus	22	25
Speciellt tangentbord	9	11
Stavningskontroll	58	67
Tal till text	32	37
Talsyntes/uppläsningprogram	43	50
Datorn i sig är mitt hjälpmedel	34	40
Annat	14	16

Surfplatta

Har du tillgång till en surfplatta?

Svar	Procent	Antal
Ja	68	238
Nej	31	107
Vet inte	1	3
	Totalt	348

Hur kunnig är du på att använda en surfplatta?

Svar	Procent	Antal
Jag har tillräckliga kunskaper för att använda en surfplatta	50	170
Jag kan använda surfplatta men skulle behöva mer kunskaper eller hjälpmedel	27	91
Jag kan inte tillräckligt om surfplattan för det jag vill använda surfplattan till	9	29
Jag kan inte alls använda surfplatta	6	19
Vet inte	9	29
	Totalt	338

Hur tycker du det är att använda surfplatta?

Svar	Procent	Antal
Lätt	50	117
Varken lätt eller svårt	36	85
Svårt	11	26
Vet inte	3	8
	Totalt	236

Har du några hjälpmedel i din surfplatta?

Svar	Procent	Antal
Ja	26	61
Ja, men jag behöver fler hjälpmedel	12	27
Nej	43	99
Nej, men jag skulle behöva hjälpmedel	14	32
Vet inte	6	13
	Totalt	232

Markera gärna vilka hjälpmedel du använder till din surfplatta

Svar	Procent	Antal
Bildtelefon	15	23
Förstoring	23	35
OCR-program	10	15
Ordprediktion	12	18
Punktskriftsdisplay	1	1
QR-scanner	21	33
Röststyrning	14	21
Skärmläsningprogram, Voice Over	8	13
Stavningskontroll	49	75
Tal till text	24	37
Talsyntes/uppläsningprogram	25	39
Surfplattan i sig är mitt hjälpmedel	37	57
Annat	18	28

Bakgrundsvariabler

Vilket åldersintervall stämmer för dig?

Svar	Procent	Antal
Under 16 år	6	20
16–24 år	12	41
25–34 år	12	43
35–44 år	16	54
45–54 år	18	62
55–64 år	21	72
65–75 år	12	43
76 år eller äldre	3	12
	Totalt	347

Vilken är din könstillhörighet?

Svar	Procent	Antal
Man	37	126
Kvinna	60	207
Annan	2	7
Jag vill inte svara	1	5
	Totalt	345

Är svenska ditt första språk?

Svar	Procent	Antal
Ja	94	324
Nej	6	22
	Totalt	346

I vilket län bor du?

Svar	Procent	Antal
Stockholms län	26	88
Uppsala län	8	26
Södermanlands län	4	13
Östergötlands län	5	18
Jönköpings län	1	2
Kronobergs län	1	5
Kalmar län	1	4
Gotlands län	1	2
Blekinge län	1	3
Skåne län	12	40
Hallands län	3	10
Västra Götalands län	16	56
Värmlands län	3	9
Örebro län	3	12
Västmanlands län	2	8
Dalarnas län	2	8
Gävleborgs län	3	11
Västernorrlands län	2	7
Jämtlands län	1	2
Västerbottens län	4	14
Norrbottens län	2	6
Vet inte	0	1
	Totalt	345

I vilken typ av ort bor du?

Svar	Procent	Antal
Stad	59	202
Mindre samhälle	25	86
Landsbygd	16	54
	Totalt	342

I vilken typ av boende bor du?

Svar	Procent	Antal
Hyreslägenhet, vanlig	33	115
Bostadsrättslägenhet	19	64
Villa, hus	39	133
Gruppboende	4	13
Servicelägenhet	2	6
Annat stödboende	1	3
Jag är hemlös	1	5
Annat	1	5
	Totalt	344

Får du hjälp av någon i din vardag?

Svar	Procent	Antal
Ja	38	131
Nej	62	212
	Totalt	343

Vilken typ av hjälp?

Svar	Procent	Antal
Hemtjänst	16	20
Personlig assistans	19	24
Boendestöd, stödpersoner eller liknande	44	56
God man/förvaltare	23	29
Anhörig/närstående	44	56
Annat	17	22

Bor du tillsammans med någon?

Svar	Procent	Antal
Ja	63	214
Nej	37	128
	Totalt	342

Vem eller vilka bor du tillsammans med?

Svar	Procent	Antal
Sammanboende, partner eller gift	61	129
Barn under 18 år	18	38
Hemmaboende barn över 18 år	9	20
Bor med mina föräldrar eller en förälder	31	65
Delar bostad med en vän (eller flera) – kollektivboende	1	3
Annat	6	13

Vilken är din högsta avslutade utbildning?

Svar	Procent	Antal
Grundskola	15	49
Grundsärskola	4	14
Gymnasium	24	82
Gymnasiesärskola	9	29
Yrkesutbildning/Yrkes högskola	9	31
Folkhögskola	4	15
Högskola/Universitet	32	108
Annan	1	4
Vet inte	1	3
	Totalt	335

Vilket eller vilka av följande tycker du stämmer med din nuvarande situation?

Svar	Procent	Antal
Arbetar	32	108
Arbetslös	6	21
Hemma med barn	1	4
Pensionär	17	57
Sjukskriven	10	33
Sjukersättning/Förtidspensionär	22	74
Daglig verksamhet	13	43
Aktivitetsersättning	7	24
Studerar	19	64
Annat	8	26

Vilken inkomst har du per månad?

Svar	Procent	Antal
0 kronor	7	25
1- 4 999 kronor	9	29
5 000 – 9 999 kronor	11	39
10 000 – 14 999 kronor	24	80
15 000 – 19 999 kronor	12	40
20 000 – 24 999 kronor	9	30
25 000 – 29 999 kronor	5	17
30 000 – 49 999 kronor	8	26
50 000 kronor eller mer	3	9
Jag vill inte svara på den frågan	13	45
	Totalt	340

Hur fick du information om den här undersökningen?

Svar	Procent	Antal
E-post	45	139
Facebook	27	84
Tidning	1	4
Vän/närstående	10	32
Min organisation	19	59
Annat sätt	12	36